

URZĄD STATYSTYCZNY
WE WROCŁAWIU

INFORMACJA SYGNALNA

Kontakt: tel. (071) 37-16-300

e-mail: SekretariatUSwro@stat.gov.pl

Internet: www.stat.gov.pl/wroc

INFORMACJA SYGNALNA nr 12/2009

WYNIKOWY SZACUNEK PRODUKCJI GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH I OGRODNICZYCH W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM W 2009 R.

Wrocław, grudzień 2009 r.

Informacja zawiera wyniki przeprowadzonych w 2009 r. badań z zakresu wynikowego szacunku plonów i zbiorów upraw rolnych i ogrodnich.

Prezentowane dane opracowano na podstawie badań reprezentacyjnych prowadzonych w wylosowanych gospodarstwach indywidualnych, wyników sprawozdawczości z gospodarstw państwowych, spółdzielczych i spółek oraz ocen i ekspertyz prowadzonych przez rzeczoznawców GUS szczebla gminnego i wojewódzkiego.

Powierzchnię upraw przyjęto według wyników reprezentacyjnego badania „Użytkowanie gruntów, powierzchnia zasiewów, pogłowie zwierząt gospodarskich” przeprowadzonego w czerwcu 2009 r. w około 4,5 tys. gospodarstw indywidualnych oraz we wszystkich gospodarstwach państwowych, spółdzielczych i spółkach na podstawie sprawozdawczości.

Zbiory głównych upraw rolnych i ogrodnich w 2009 r. w porównaniu do 2008 r. przedstawiają się następująco:

- ➔ **zboża ogółem** – zebrano 2290,7 tys. ton, tj. o 2,6% więcej,
w tym:
 - ➔ **zboża podstawowe z mieszankami** – 1951,4 tys. ton, tj. o 7,4% więcej,
- ➔ **rzepak i rzepik** – 333,9 tys. ton, tj. o 11,4% więcej,
- ➔ **ziemniaki** – 458,9 tys. ton, tj. o 22,6% mniej,
- ➔ **buraki cukrowe** – 985,7 tys. ton, czyli o 7,2% więcej,
- ➔ **warzywa gruntowe** – 181,3 tys. ton, tj. o 1,5% więcej,
- ➔ **owoce z drzew** – 44,7 tys. ton, tj. o 9,9% mniej,
- ➔ **owoce jagodowe** oszacowano na 12,7 tys. ton, tj. o 1,4% mniej.

I. CHARAKTERYSTYKA WARUNKÓW AGROMETEOROLOGICZNYCH W WOJEWÓDZTWIE

JESIEŃ 2008

Stan upraw ozimych był nieco lepszy w porównaniu do roku poprzedniego, głównie z powodu korzystniejszych warunków termicznych i wilgotnościowych w październiku i listopadzie. Wegetacja trwała długo, co pozwoliło roślinom dostatecznie wyrosnąć przed wejściem w okres zimowego spoczynku.

ZIMA 2008/2009

Łagodny przebieg zimy przyczynił się do dobrego przezimowania upraw. W grudniu temperatury były na ogół dodatnie, dopiero pod koniec miesiąca spadły do około -3°C w ciągu dnia i do -6°C nocą. Styczeń był chłodniejszy - w pierwszej połowie miesiąca temperatury były ujemne i wahały się od -2°C do -20°C , a uprawy w tym czasie przykryte były śniegiem, chroniącym je przed mrozami. W II połowie stycznia nastąpiło ocieplenie z temperaturami od 0 do 4°C . Podobna pogoda utrzymywała się do połowy lutego. W II połowie lutego temperatury znów spadły poniżej 0°C i wystąpiły opady śniegu. Grubość okrywy śnieżnej na terenach nizinnych dochodziła do 30 cm, a w rejonach górskich była znacznie większa. Śnieg nie utrzymywał się jednak długo, bo już pod koniec miesiąca nastąpiła odwilż, a ciepła pogoda trwała do II dekady marca. Temperatury w tym czasie w ciągu dnia dochodziły do 10°C , a nocą wynosiły około $3-6^{\circ}\text{C}$. Takie warunki pogodowe spowodowały pobudzenie wegetacji, przystąpiono również do pierwszych prac polowych, tj. nawożenia i oprysków ozimin. W II dekadzie marca nastąpił znów kilkudniowy spadek temperatur poniżej 0°C i opady śniegu oraz deszczu ze śniegiem. Ochłodzenie i deszcze wstrzymały wykonywanie prac polowych.

Straty pozimowe w uprawach zbóż ozimych były niewielkie. Szacuje się, że zaorano łącznie ok. 200 ha, tj. 0,1 % powierzchni zasianej zbóż ozimych i około 260 ha, tj. 0,2 % powierzchni zasiewów rzepaku ozimego.

WIOSNA 2009

Kwiecień charakteryzował się ciepłą i bezdeszczową pogodą. W II połowie miesiąca wystąpił znaczny deficyt wilgoci w glebie, co przyczyniło się do słabych i nierównych wschodów zbóż jarych. Skutki suszy były mniej dotkliwe dla zbóż ozimych i rzepaku. Warunki pogodowe w maju były korzystne dla wegetacji roślin. Temperatury były umiarkowane i w ciągu dnia wahały się od 14 do 25°C , nie notowano również przygruntowych przymrozków. Okres ten obfitował w duże opady deszczu, co poprawiło bilans wilgoci w glebie po suchym kwietniu.

LATO 2009

Warunki pogodowe w czerwcu nie były korzystne dla upraw rolnych z powodu nadmiernych opadów deszczu. Miesięczna suma opadów wyniosła 170,6 mm, co stanowiło 213% normy. W I dekadzie miesiąca opady deszczu były obfite, ale miały charakter przelotny, natomiast od II dekady deszcze padały codziennie i często połączone były z gwałtownymi burzami i wiatrem. Na terenach górskich i na obniżonych terenach wystąpiły podtopienia i powódzie. Od połowy czerwca duży areał zbóż był podtopiony, a wysoka wilgotność powietrza i ciepło stwarzały korzystne warunki do rozwoju chorób grzybowych.

Również w lipcu opady deszczu były nadmierne - miesięczna suma opadów wyniosła 123,7 mm i stanowiła 147% normy. Przedłużające się podtopienia upraw były przyczyną gnicia roślin i utraty plonu. Żniwa rozpoczęto pod koniec I dekady lipca, jednak z powodu częstych i intensywnych opadów prowadzenie prac żniwnych było utrudnione. Z powodu porażenia nasion chorobami grzybowymi jakość zebranego ziarna była słaba. W sierpniu warunki pogodowe uległy poprawie, a większe opady deszczu występowały głównie na początku miesiąca, co pozwoliło dokończyć prace żniwne. Ciepła i słoneczna pogoda przyczyniła się do szybkiego wyczerpania wilgoci w glebie.

JESIEŃ 2009

Po deszczowym lecie we wrześniu warunki pogodowe uległy zdecydowanej zmianie. Temperatury w ciągu dnia wahały się od 15 do 27°C, a opady deszczu były niewystarczające dla roślinności - występowały tylko w I dekadzie miesiąca i miały charakter przelotny. Suma opadów we wrześniu wyniosła zaledwie 8,5 mm i stanowiła 18% normy. Niedostatek wilgoci utrudniał uprawę przesiwną gleby oraz wschody zasianych ozimin. Na początku października utrzymywała się jeszcze susza, a temperatury w tym czasie były umiarkowane, ale od II dekady miesiąca występowały obfite opady deszczu, często o charakterze ciągłym, początkowo przy umiarkowanych temperaturach. W połowie miesiąca temperatury obniżyły się do -3°C, wystąpiły obfite opady śniegu i śniegu z deszczem, które uniemożliwiały prowadzenie prac polowych. W III dekadzie temperatury wzrosły, ale częste opady nadal utrudniały prowadzenie orki, siewów i zbiorów. Miesięczna suma opadów wyniosła w październiku 64,2 mm i stanowiła 160 % normy.

II. PRODUKCJA GŁÓWNYCH UPRAW ROLNYCH

Zboża

Plonowanie zbóż ogółem w odniesieniu do 2008 r. było wyższe o 0,3 dt/ha, jednak zboża ozime poza żytem i mieszankami zbożowymi plonowały niżej, w tym pszenica i jęczmień o 0,5 dt/ha. Pozostałe gatunki plonowały wyżej, i tak:

- pszenica jara o 2,0 dt/ha,
- żyto o 0,5 dt/ha,
- jęczmień jary o 0,2dt/ha,
- owies o 4,3 dt/ha,
- pszenżyto ozime o 5,2 dt/ha,
- pszenżyto jare o 4,9 dt/ha,
- mieszanki zbożowe ozime o 3,7 dt/ha,
- mieszanki zbożowe jare o 6,1 dt/ha

Warunki pogodowe były na ogół niekorzystne dla zbioru zbóż. Nadmierne opady utrudniały prowadzenie prac żniwnych, a zebrane ziarno było słabej jakości.

Zbiory zbóż ogółem wyniosły 2290,7 tys. ton i były o 57,0 tys. ton, tj. o 2,6% wyższe od uzyskanych w ubiegłym roku.

Produkcja zbóż intensywnych (pszenica, jęczmień i pszenżyto) wyniosła 1666,0 tys. ton, tj. 85,4% ogólnych zbiorów zbóż podstawowych z mieszankami, w tym produkcję pszenicy oszacowano na 1261,5 tys. ton, co stanowiło 64,6% ogólnych zbiorów zbóż podstawowych z mieszankami. Zbiory zbóż ekstensywnych (żyta, owsa i mieszanek zbożowych) były o 12,4% wyższe niż przed rokiem i wyniosły 285,4 tys. ton.

Ziemniaki

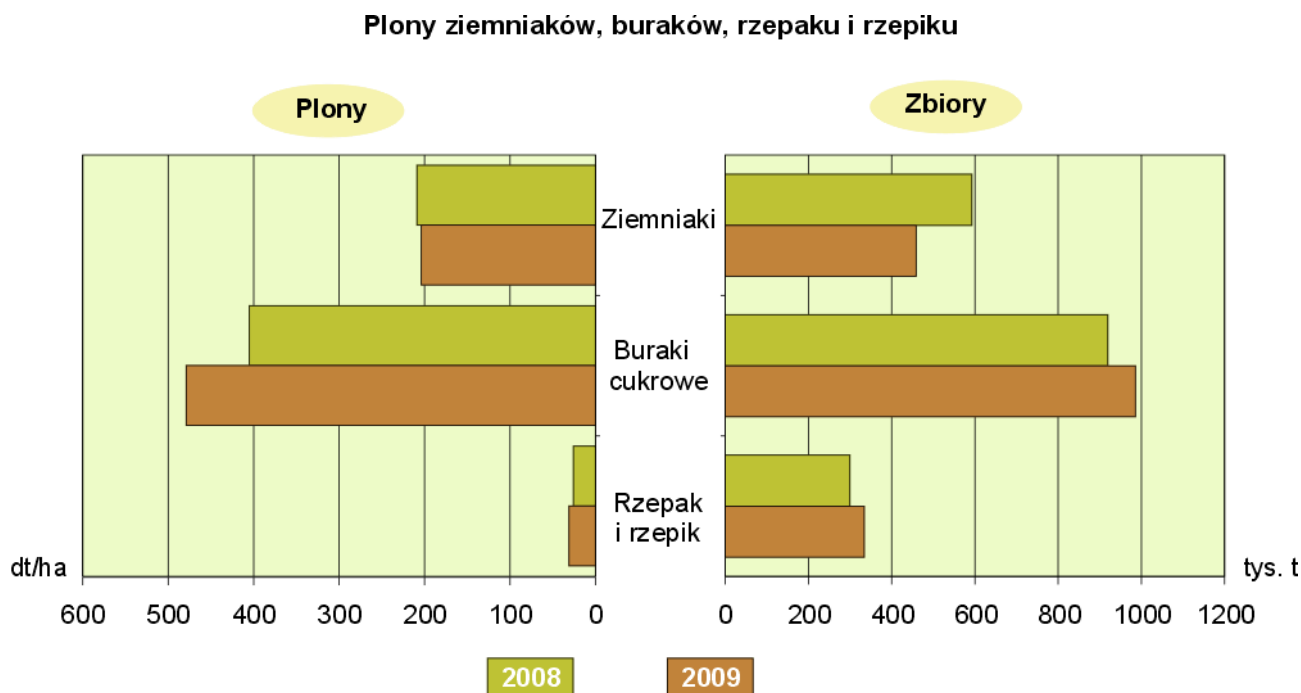
Do czynników mających wpływ na niezbyt wysoki poziom tegorocznych plonów ziemniaków można zaliczyć przede wszystkim niekorzystny układ warunków meteorologicznych, zwłaszcza zaś nadmierną wilgotność gleby w okresie letnim powodującą rozwój chorób grzybowych i gnicie bulw. Plony ziemniaków zostały oszacowane na 204 dt/ha i były o 5 dt/ha niższe w porównaniu do 2008 r. Mniejsza powierzchnia uprawy ziemniaków i ich niższe plonowanie spowodowały, że ich produkcja w br. wyniosła 458,9 tys. ton i była o 22,6% mniejsza w porównaniu do ubiegłego roku.

Buraki

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych wyniosła w 2009 r. 20,5 tys. ha, tj. o 9,4% mniej niż przed rokiem. Plonowanie buraków cukrowych było wyższe od ubiegłorocznego o 74 dt/ha i wyniosło 479 dt/ha. W związku z wyższymi plonami ich produkcja była wyższa o 66,3 tys. ton (o 7,2%) względem roku ubiegłego i wyniosła 985,7 tys. ton.

Rzepak i rzepik

Plonowanie rzepaku i rzepiku w 2009 r. wyniosło 30,5 dt/ha i było wyższe o 15,5% w porównaniu do 2008 r. Plony rzepaku były bardzo zróżnicowane oraz uzależnione od jakości gleb i poziomu nawożenia. Występujące w lipcu intensywne opady deszczu powodowały wyleganie rzepaku i osypywanie się nasion, a tym samym obniżenie plonowania tych gatunków. Koszenie rzepaku rozpoczęto w I dekadzie lipca br. Produkcja rzepaku była wyższa od ubiegłorocznej o 11,4% i wyniosła 333,9 tys. ton.

III. PRODUKCJA GŁÓWNYCH UPRAW OGRODNICZYCH

Warzywa

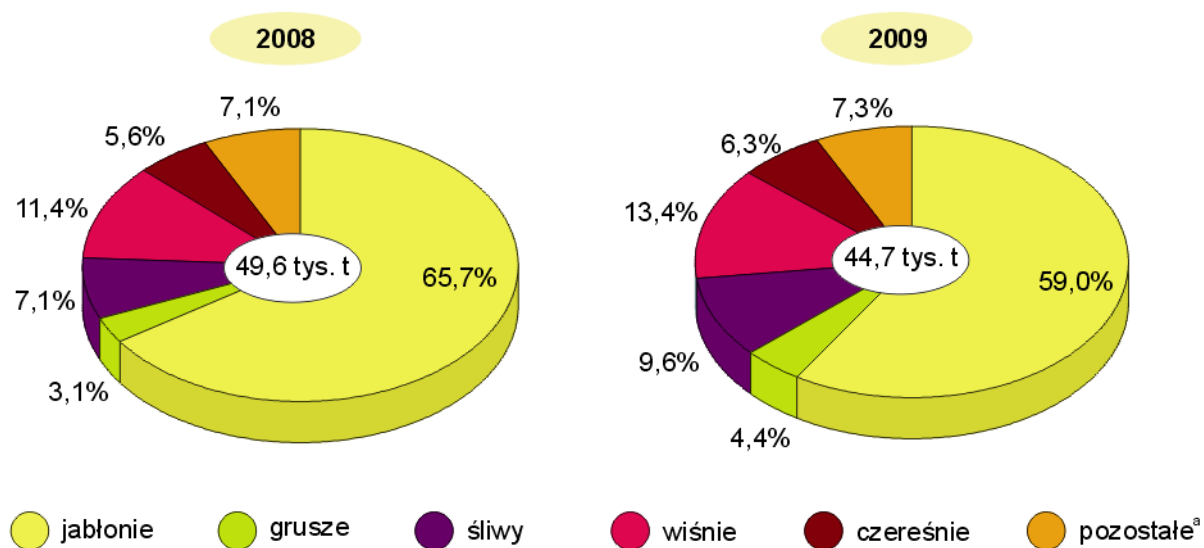
W bieżącym roku powierzchnia uprawy warzyw gruntowych z uwzględnieniem uprawy w ogrodach przydomowych wyniosła 9,6 tys. ha i była zbliżona do ubiegłorocznej.

Wszystkie podstawowe gatunki warzyw, poza warzywami ciepłolubnymi (pomidory i ogórki), plonowały wyżej niż w roku poprzednim, i tak: kapusta o 14,7%, kalafiory o 15,8%, cebula o 4,9%, marchew o 12,9%, buraki o 2,2%. Niżej w porównaniu do 2008 r. plonowały ogórki (o 10,9%) i pomidory (o 12,9%). Produkcja warzyw gruntowych wyniosła 181,3 tys. ton i była wyższa od ubiegłorocznej o 2,6 tys. ton (o 1,5%).

Owoce z drzew

Przezimowanie drzew owocowych oceniono dobrze. Nie notowano też większych szkód przymrozkowych, poza uszkodzeniami brzoskwiń i moreli. Nadmierne opady deszczu latem powodowały pękanie owoców czereśni. Plonowanie pozostałych gatunków drzew owocowych było zadowalające. Produkcja owoców wyniosła 44,7 tys. ton i była niższa od ubiegłorocznej o 9,9%.

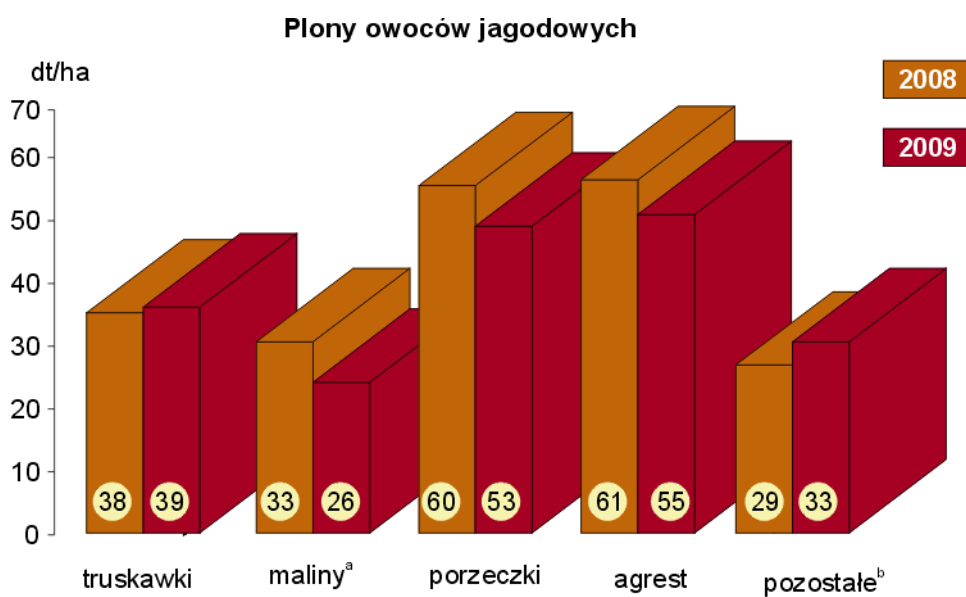
Struktura zbiorów owoców z drzew

a Morele, brzoskwinie, orzechy włoskie.

Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

Produkcja owoców jagodowych została oszacowana na 12,7 tys. ton i była niższa od ubiegłorocznej o 1,4%.

a Łącznie z jeżyną bezkolcową. b Aronia, borówka wysoka, inne.

Tabl. 1. Powierzchnia, plony i zbiory zbóż

UPRAWY	2008			2009		
	ogółem	w tym sektor prywatny		ogółem	w tym sektor prywatny	
		razem	w tym gospo- darstwa indywi- dualne		razem	w tym gospo- darstwa indywi- dualne
POWIERZCHNIA W HA						
Zboża ogółem	538249	529723	439077	547983	538867	450365
w tym:						
Zboża podstawowe z mieszankami.....	463087	457086	386286	485564	478472	403506
pszenica ozima	241177	236650	194629	260202	255119	210381
pszenica jara	15956	15587	13999	19982	19326	15944
żyto.....	46442	46353	38864	48993	48825	41821
jęczmień ozimy	16262	16134	10440	19657	19382	12550
jęczmień jary	69871	69066	60010	63456	62737	55132
owies	22756	22699	20699	23343	23259	21363
pszenżyto ozime	24249	24225	21716	25513	25415	22619
pszenżyto jare.....	2439	2439	2309	2051	2047	1731
mieszanki zbożowe ozime	1256	1256	1200	2210	2210	1965
mieszanki zbożowe jare	22679	22677	22420	20158	20152	20000
PLONY W DT/ HA						
Zboża ogółem.....	41,5	41,3	38,8	41,8	41,6	39,6
w tym:						
Zboża podstawowe z mieszankami...	39,2	39,0	37,1	40,2	40,1	38,3
pszenica ozima	46,4	46,3	44,0	45,9	45,8	43,8
pszenica jara	31,5	31,1	30,4	33,5	33,4	32,5
żyto	29,2	29,2	28,0	29,7	29,7	29,0
jęczmień ozimy.....	45,5	45,4	40,8	45,0	44,8	40,8
jęczmień jary	32,9	32,7	31,6	33,1	33,0	32,0
owies.....	25,9	25,9	26,3	30,2	30,2	30,4
pszenżyto ozime	33,9	33,9	33,7	39,1	39,1	38,0
pszenżyto jare	26,0	26,0	25,7	30,9	30,9	29,5
mieszanki zbożowe ozime	30,5	30,5	30,8	34,2	34,2	36,1
mieszanki zbożowe jare.....	24,5	24,5	24,6	30,6	30,6	30,6
ZBIORY W TONACH						
Zboża ogółem.....	2233736	2186150	1705358	2290726	2243930	1781411
w tym						
Zboża podstawowe z mieszankami....	1817014	1784821	1432375	1951427	1917402	1546490
pszenica ozima	1120114	1094989	856368	1194535	1168405	921469
pszenica jara	50219	48521	42557	66939	64629	51818
żyto	135714	135426	108819	145725	145146	121281
jęczmień ozimy.....	74032	73205	42595	88400	86841	51204
jęczmień jary	230167	226085	189632	210187	207340	176422
owies.....	58896	58785	54438	70517	70282	64944
pszenżyto ozime	82140	82084	73183	99629	99283	85952
pszenżyto jare	6336	6336	5934	6333	6320	5107
mieszanki zbożowe ozime	3832	3832	3696	7555	7555	7094
mieszanki zbożowe jare.....	55564	55558	55153	61607	61602	61200

Tabl. 2. Powierzchnia, plony i zbiory ziemniaków, buraków i rzepaku

UPRAWY	2008			2009		
	ogółem	w tym sektor prywatny		ogółem	w tym sektor prywatny	
		razem	w tym gospodarstwa indywidualn		razem	w tym gospodarstwa indywidualn
POWIERZCHNIA W HA						
Ziemniaki	28378	28296	26739	22549	22538	20809
Rzepak i rzepik.....	113373	110259	83169	109515	106371	77296
Buraki cukrowe	22686	22516	18388	20546	20370	15180
PLONY W DT/ HA						
Ziemniaki	209	209	203	204	203	191
Rzepak i rzepik.....	26,4	26,3	25,1	30,5 ^a	30,4 ^a	28,9 ^a
Buraki cukrowe	405	405	395	479 ^a	479 ^a	470 ^a
ZBIORY W TONACH						
Ziemniaki	593004	590306	543552	458901	458633	397357
Rzepak i rzepik.....	299739	290474	208754	333941 ^a	323744 ^a	223415 ^a
Buraki cukrowe	919377	911925	726785	985705 ^a	975632 ^a	713460 ^a

^a Dane nieostateczne.

Tabl. 3. Powierzchnia, plony i zbiory warzyw

UPRAWY	2008			2009		
	ogółem	w tym sektor prywatny		ogółem	w tym sektor prywatny	
		razem	w tym gospo- darstwa indywi- dualn		razem	w tym gospo- darstwa indywi- dualn
POWIERZCHNIA W HA						
Warzywa gruntowe ogółem	9639	9632	8242	9563	9557	7916
kapusta.....	1173	1172	1168	1161	1158	1153
kalafiory	198	198	189	174	174	168
cebula	1818	1817	1361	1647	1645	1105
marchew	939	938	830	944	943	835
buraki.....	550	549	547	539	539	537
ogórki	1068	1068	1065	992	991	987
pomidory	363	363	360	389	389	386
pozostałe ^a	3530	3528	2722	3718	3718	2744
PLONY W DT/ HA						
Kapusta.....	346	346	346	397	397	397
Kalafiory.....	158	158	160	183	183	187
Cebula.....	225	225	188	236	236	179
Marchew	255	255	227	288	288	236
Buraki	227	227	227	232	232	232
Ogórki.....	147	147	147	131	131	130
Pomidory	140	140	140	122	122	122
Pozostałe ^a	104	104	100	96	96	104
ZBIORY W TONACH						
Warzywa gruntowe ogółem	178727	178573	148127	181329	181139	147142
kapusta	40602	40556	40423	46075	45931	45779
kalafiory	3132	3130	3022	3190	3190	3137
cebula	40928	40906	25588	38912	38877	19834
marchew	23971	23956	18847	27190	27184	19713
buraki	12492	12459	12409	12504	12502	12450
ogórki	15712	15709	15659	12960	12958	12838
pomidory	5069	5069	5044	4746	4746	4726
pozostałe ^a	36820	36788	27136	35751	35749	28664

^a Pietruszka, pory, selery, groch na zielono i inne.

Tabl. 4. Powierzchnia, plony i zbiory owoców z drzew

UPRAWY SADOWNICZE	2008			2009		
	ogółem	w tym sektor prywatny		ogółem	w tym sektor prywatny	
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne		razem	w tym gospodarstwa indywidualne
POWIERZCHNIA W HA						
Ogółem	5182	5142	4638	5422	5393	4742
jabłonie	2151	2119	1801	1997	1976	1677
grusze.....	261	260	254	295	294	288
śliwy	612	611	581	609	608	580
wiśnie.....	932	930	834	1028	1026	935
czereśnie	456	455	443	554	553	547
pozostałe ^a	770	767	725	939	936	714
PLONY W DT/ HA						
Jabłonie	151	153	138	132	133	130
Grusze	58	58	56	66	66	62
Śliwy	58	58	59	71	71	70
Wiśnie	61	61	62	58	58	60
Czereśnie.....	61	61	62	51	51	52
Pozostałe ^a	46	46	48	35	42	45
ZBIORY W TONACH						
Ogółem	49646	49523	41083	44725	44554	39350
jabłonie	32580	32479	24853	26362	26223	21856
grusze.....	1522	1522	1422	1950	1944	1783
śliwy	3548	3544	3444	4314	4310	4079
wiśnie.....	5680	5679	5143	5996	5995	5594
czereśnie	2779	2778	2748	2834	2833	2817
pozostałe ^a	3538	3521	3473	3268	3249	3222

a Morele, brzoskwinie, orzechy włoskie.

Tabl. 5. Powierzchnia, plony i zbiory owoców jagodowych

UPRAWY SADOWNICZE	2008			2009		
	ogółem	w tym sektor prywatny		ogółem	w tym sektor prywatny	
		razem	w tym gospodarstwa indywidualne		razem	w tym gospodarstwa indywidualne
POWIERZCHNIA W HA						
Ogółem	3003	3001	2933	3082	3080	3004
truskawki	1752	1752	1733	1692	1692	1660
maliny ^a	190	189	184	273	272	269
porzeczki	698	697	685	747	747	735
agrest	125	125	111	140	140	126
pozostałe ^b	238	238	220	230	229	214
PLONY W DT/ HA						
Truskawki	38	38	37	39	39	39
Maliny ^a	33	33	33	26	26	27
Porzeczki.....	60	60	61	53	53	54
Agrest.....	61	61	67	55	55	60
Pozostałe ^b	29	29	30	33	33	35
ZBIORY W TONACH						
Ogółem	12893	12891	12663	12712	12710	12542
truskawki	6603	6603	6466	6513	6513	6393
maliny ^a	625	624	617	716	714	714
porzeczki	4207	4206	4172	3960	3959	3933
agrest	763	763	741	769	769	755
pozostałe ^b	695	695	667	754	755	749

a Łącznie z jeżyną bezkolcową. b Aronia, borówka wysoka i inne.